

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 mai 2012

AVIS DE SUBSIDIARITÉ

**Proposition de règlement du Conseil
relatif à l'exercice du droit de mener
des actions collectives dans le contexte
de la liberté d'établissement
et de la libre prestation des services
(COM (2012) 130)**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES
PAR
MME **Colette BURGEON**

SOMMAIRE

Page

I. Présentation de la proposition de règlement	3
II. Discussion	4
III. Votes.....	6
IV. Avis adopté par la commission.....	6
Annexe	8

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 mei 2012

SUBSIDIARITEITSADVIES

**Voorstel voor een verordening van de Raad
betreffende de uitoefening van het recht
om collectieve actie te voeren in de context
van de vrijheid van vestiging
en de vrijheid van dienstverrichting
(COM (2012) 130)**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE SOCIALE ZAKEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Colette BURGEON**

INHOUD

Blz.

I. Toelichting bij het voorstel van verordening	3
II. Bespreking.....	4
III. Stemmingen	6
IV. Advies aangenomen door de commissie	6
Bijlage.....	10

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Yvan Mayeur

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Zuhal Demir, Karolien Grosemans, Bert Maertens, Nadia Sminate
PS	Colette Burgeon, Jean-Marc Delizée, Yvan Mayeur, Bruno Van Grootenbrulle
MR	David Clarinval, Valérie De Bue
CD&V	Nahima Lanjri, Stefaan Vercamer
sp.a	Meryame Kitir
Ecolo-Groen	Zoé Genot
Open Vld	Mathias De Clercq
VB	Guy D'haeseleer
cdH	Catherine Fonck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Manu Beuselinck, Ingeborg De Meulemeester, Els Demol, Miranda Van Eetvelde, Reinilde Van Moer
Valérie Déom, Anthony Dufrane, Marie-Claire Lambert, Franco Seminara, Özlem Özen
Denis Ducarme, Philippe Goffin, Valérie Warzée-Caverenne
Sonja Becq, Gerald Kindermans, Inge Vervotte
N, Myriam Vanlerberghe
Wouter De Vriendt, Georges Gilkinet
Carina Van Cauter, Lieve Wierinck
Rita De Bont, Barbara Pas
Georges Dallemagne, Marie-Martine Schyns

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	Abréviations dans la numérotation des publications:	Afkortingen bij de nummering van de publicaties:
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>	DOC 53 0000/000:	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	QRVA:	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	CRIV:	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>	CRABV:	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>	CRIV:	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	PLEN:	<i>Séance plénière</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>	COM:	<i>Réunion de commission</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	MOT:	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>
FDF	:	<i>Fédéralistes Démocrates Francophones</i>		
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>		
MLD	:	<i>Mouvement pour la Liberté et la Démocratie</i>		

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Conformément à l'article 37*bis* du Règlement de la Chambre des représentants, votre commission a examiné la proposition de règlement du Conseil relatif à l'exercice du droit de mener des actions collectives dans le contexte de la liberté d'établissement et de la libre prestation des services – COM (2012) 130 au cours de sa réunion du 22 mai 2012. La ministre de l'Emploi a par ailleurs communiqué sa position quant à cette proposition en date du 16 mai 2012 (voir annexe au présent rapport).

I. — PRÉSENTATION DE LA PROPOSITION DE RÈGLEMENT

A. Synthèse

Afin de garantir la sécurité juridique nécessaire, de prévenir toute ambiguïté et d'éviter que des solutions soient recherchées unilatéralement au niveau national, la Commission estime nécessaire de clarifier un certain nombre d'aspects, en particulier ceux relatifs à l'exercice du droit de mener des actions collectives, y compris le droit ou la liberté de faire grève, ainsi que la mesure dans laquelle les syndicats peuvent défendre et protéger les droits des travailleurs dans les situations transfrontières (voir considérant 13 de la proposition de règlement).

B. Contexte

La jurisprudence de la Cour de justice de l'UE a mis en évidence les tensions qui peuvent exister entre la libre prestation des services et la liberté d'établissement, d'une part, et l'exercice de droits fondamentaux tels que le droit à la négociation collective et le droit à l'action syndicale, d'autre part. Suite à certains arrêts de la Cour¹, la situation des travailleurs détachés dans le cadre de la Directive 96/71/CE² a en particulier suscité une controverse.

Les principes du marché intérieur (comme la libre circulation des personnes et des biens) peuvent en effet entrer en conflit avec la protection sociale (actions syndicales, droit collectif du travail tel que les CCT...) dont bénéficient les travailleurs.

¹ Voir les affaires Viking Line (C-438/05, arrêt du 11 décembre 2007) et Laval (C-341/05 du 18 décembre 2007).

² Cette Directive fait d'ailleurs l'objet d'une proposition de modification législative: — voir COM (2012) 131.

DAMES EN HEREN,

Overeenkomstig artikel 37*bis* van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft uw commissie het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de uitoefening van het recht om collectieve actie te voeren in de context van de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting – COM (2012) 130 besproken tijdens haar vergadering van 22 mei 2012. De minister van Werk heeft op 16 mei 2012 haar standpunt over dit voorstel meegedeeld (zie bijlage bij dit verslag).

I. — TOELICHTING BIJ HET VOORSTEL VAN VERORDENING

A. Samenvatting

Om de nodige rechtszekerheid te bieden, elke vorm van onduidelijkheid te vermijden en te voorkomen dat oplossingen eenzijdig op nationaal niveau worden gezocht, meent de Europese Commissie dat er duidelijkheid moet komen over een aantal aspecten die met name verband houden met de uitoefening van het recht om collectieve actie te voeren, met inbegrip van het stakingsrecht of de stakingsvrijheid, alsook omtrent de kwestie in hoeverre de vakbonden de rechten van werknemers in grensoverschrijdende situaties kunnen verdedigen en beschermen (zie considerans 13 van het voorstel voor een verordening).

B. Context

De rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft mogelijke spanningen aan het licht gebracht tussen enerzijds de vrijheid van dienstverrichting en de vrijheid van vestiging, en anderzijds de uitoefening van grondrechten zoals het recht op collectieve onderhandelingen en het recht om vakbondsacties te voeren. Naar aanleiding van bepaalde arresten van het Hof¹ is er in het bijzonder een debat gerezen met betrekking tot de situatie van gedetacheerde werknemers in het kader van Richtlijn 96/71/EG².

De internemarktprincipes (zoals vrij verkeer van personen en diensten) kunnen immers in conflict komen met de sociale bescherming (vakbondsacties, collectief arbeidsrecht zoals cao's enzovoort) waarvoor werknemers in aanmerking komen.

¹ Zie de zaak-Viking Line (C-438/05, arrest van 11 december 2007) en de zaak-Laval (C-341/05 van 18 december 2007).

² In verband met deze richtlijn is trouwens een voorstel tot wijziging ingediend — zie wetgevend voorstel COM (2012)131.

C. Contenu

La proposition³ contient 5 articles, où la liberté d'établissement, la libre prestation des services et le droit de mener des actions collectives sont placés sur un pied d'égalité.

Le champ d'application couvre non seulement le détachement temporaire de travailleurs dans un autre État membre aux fins de la prestation transfrontière de services, mais aussi tout projet de restructuration ou de délocalisation impliquant la participation de plus d'un État membre.

La proposition souligne le rôle des mécanismes de règlement amiable des conflits existant dans plusieurs États membres, tels que la médiation, la conciliation ou l'arbitrage.

Elle met également en place un mécanisme d'alerte précoce (article 4 de la proposition).

D. Base juridique

Article 352 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (TFUE), aussi appelé "clause de flexibilité". Cet article dispose que *"Si une action de l'Union paraît nécessaire, dans le cadre des politiques définies par les traités, pour atteindre l'un des objectifs visés par les traités, sans que ceux-ci n'aient prévu les pouvoirs d'action requis à cet effet, le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission et après approbation du Parlement européen, adopte les dispositions appropriées."*

II. — DISCUSSION

Mme Zoé Genot (Ecolo-Groen) suggère que la commission déclare suivre l'avis de la ministre de l'Emploi. Celle-ci estime que la Commission européenne ne respecte pas le principe de subsidiarité en ce qui concerne la proposition de règlement à l'examen.

³ La proposition COM (2012) 130 de la Commission européenne est disponible sur le site de l'Union européenne à l'adresse suivante: FR: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0130:FIN:FR:PDF>.

C. Inhoud

Het voorstel³ bevat 5 artikelen, waarin de vrijheid van vestiging en dienstverrichting, alsook het recht om collectieve actie te voeren, evenwaardig zijn.

Onder het toepassingsgebied vallen niet alleen de tijdelijke detachering van werknemers in een andere lidstaat voor de grensoverschrijdende verrichting van diensten, maar ook alle herstructurerings- of delokaliseringprojecten waarbij meerdere lidstaten betrokken zijn.

Het voorstel onderstreept de rol van in meerdere lidstaten bestaande regelingen voor informele beslechting zoals bemiddeling, verzoening of arbitrage.

Het voorziet tevens in een waarschuwingsmechanisme (artikel 4 van het voorstel).

D. Juridische grondslag

Artikel 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, ook de "flexibiliteitsclausule" genoemd, bepaalt onder meer het volgende: *"Indien een optreden van de Unie in het kader van de beleidsgebieden van de Verdragen nodig blijkt om een van de doelstellingen van de Verdragen te verwezenlijken zonder dat deze Verdragen in de daartoe vereiste bevoegdheden voorzien, stelt de Raad, op voorstel van de Commissie en na goedkeuring door het Europees Parlement, met eenparigheid van stemmen passende bepalingen vast."*

II. — BESPREKING

Mevrouw Zoé Genot (Ecolo-Groen) suggereert dat de commissie zou verklaren dat zij het advies van de minister van Werk volgt. Volgens de minister neemt de Europese Commissie het subsidiariteitsbeginsel niet in acht wat het ter bespreking voorliggende voorstel voor een verordening betreft.

³ Voorstel COM (2012)130 van de Europese Commissie staat op de website van de Europese Unie: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0130:FIN:NL:PDF>.

Mme Myriam Vanlerberghe (sp.a) présente un projet d'avis de subsidiarité, signé par Mmes Marie-Martine Schyns (cdH), Myriam Vanlerberghe (sp.a), Valérie Warzée-Caverenne (MR) et Nahima Lanjri (CD&V) et MM. Frank Wilrycx (Open Vld), Jean-Marc Delizée et Bruno Van Grootenbrulle (PS). Celui-ci est formulé comme suit:

“Tout d’abord, la commission des Affaires sociales estime que l’Union européenne dépasse ses compétences et ne respecte pas le principe de subsidiarité. Il ne nous semble pas justifié de se baser sur l’article 352 du Traité sur le fonctionnement de l’Union européenne (TFUE). Le droit du travail reste en effet une question nationale par excellence. Nous estimons que l’Union européenne peut uniquement y jouer un rôle complémentaire et de soutien et n’est pas compétente pour développer des initiatives en la matière.

En outre, le droit d’action collective est un droit fondamental consacré par de nombreux textes internationaux, dont la Charte sociale européenne, et reconnu par l’Union européenne. Comme souligné dans le préambule du Traité sur l’Union européenne, l’Union est attachée à ces droits fondamentaux tels qu’ils sont définis par la Charte. Il convient dès lors d’apprécier la portée du droit d’action collective au regard du texte de la Charte sociale européenne et de l’interprétation qui en est donnée.

Selon l’article G de la Charte sociale européenne, l’exercice des droits fondamentaux, dont fait partie le droit d’action collective, ne peut faire l’objet de limitations sauf si celles-ci sont prévues par la loi et sont nécessaires dans une société démocratique pour garantir le respect des droits et des libertés d’autrui ou pour protéger l’ordre public, la sécurité nationale, la santé publique ou les bonnes mœurs. Selon la jurisprudence du comité européen des droits sociaux du Conseil de l’Europe, ces limitations doivent être interprétées strictement. Par conséquent, seuls les abus manifestes du droit d’action collective peuvent être sanctionnés.

Or, ce règlement apporte une restriction au droit d’action collective qui va au-delà de ce qui est autorisé par la Charte sociale européenne avec entre autres un test de proportionnalité entre action collective (grève) et liberté d’établissement et libres prestations de services, qui ne semble pas opportun de maintenir. En outre il appartient au juge national de l’État où les actions sont menées d’apprécier l’existence d’abus éventuels portant une atteinte disproportionnée aux libertés.”

Mevrouw Myriam Vanlerberghe (sp.a) legt een ontwerp-subsidiariteitsadvies voor dat is ondertekend door de dames Marie-Martine Schyns (cdH), Myriam Vanlerberghe (sp.a), Valérie Warzée-Caverenne (MR) en Nahima Lanjri (CD&V) alsook de heren Frank Wilrycx (Open Vld), Jean-Marc Delizée en Bruno Van Grootenbrulle (PS). Dat advies luidt als volgt:

“Eerst en vooral is de commissie voor de Sociale Zaken van oordeel dat de Europese Unie met dit voorstel haar bevoegdheden overschrijdt en het principe van subsidiariteit niet respecteert. Het lijkt ons niet gerechtvaardigd om zich te baseren op artikel 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het arbeidsrecht blijft immers bij uitstek een nationale kwestie. Wij gaan ervan uit dat de EU enkel een aanvullende, ondersteunende rol kan spelen en niet bevoegd is zelf initiatieven op dit domein te ontwikkelen.

Bovendien is het recht op collectieve actie een fundamenteel recht dat in talrijke internationale teksten, waaronder het Europees sociaal handvest, is vastgelegd en door de Europese Unie is erkend. Zoals onderstreept in de preambule van het Verdrag betreffende de Europese Unie, is de Unie gehecht aan deze grondrechten zoals ze in het Handvest zijn bepaald. De draagwijdte van het recht op collectieve actie moet dan ook worden bekeken in het licht van de tekst van het Europees sociaal handvest en van de interpretatie die er wordt aan gegeven.

Volgens artikel G van het Europees sociaal handvest mag de uitoefening van de grondrechten, waaronder het recht op collectieve actie, aan geen enkele beperking worden onderworpen behalve wanneer die in de wet is bepaald en in een democratische samenleving noodzakelijk is om de naleving van de rechten en vrijheden van eenieder te verzekeren of om de openbare orde, de nationale veiligheid, de volksgezondheid of de goede zeden te beschermen. Volgens de rechtspraak van het Europees comité voor sociale rechten van de Raad van Europa dienen die beperkingen strikt te worden geïnterpreteerd. Bijgevolg mogen enkel klaarblijkelijke misbruiken van het recht op collectieve actie worden bestraft.

Deze verordening voert evenwel een beperking van het recht op collectieve actie in die verder gaat dan wat door het Europees sociaal handvest wordt toegestaan, met onder meer een evenredigheidstest tussen collectieve actie (staking) en vrijheid van vestiging en vrijheid van dienstverrichting, die beter niet wordt gehandhaafd. Bovendien komt het de nationale rechter van de Staat waar de acties worden gevoerd toe te beoordelen of er eventuele misbruiken in het spel zijn die de vrijheden op onevenredige wijze schaden.”

Mme Zoé Genot (Ecolo-Groen) regrette de ne pas avoir été associée à la rédaction de la proposition formulée par Mme Van Lerberghe alors qu'elle avait pourtant pris l'initiative de formuler un avis de subsidiarité au sein de la commission. Elle signe ensuite le texte.

Mme Miranda Van Eetvelde (N-VA) estime que seul le premier paragraphe du texte proposé par Mme Vanlerberghe est pertinent en ce qu'il déclare que le principe de subsidiarité n'est pas respecté. Elle ne soutiendra dès lors pas l'ensemble du texte et souhaite que l'on vote le texte paragraphe par paragraphe.

Mme Nahima Lanjri (CD&V) souligne que les autres paragraphes du texte ne font que nuancer le premier.

III. — VOTES

Le premier paragraphe du texte est adopté à l'unanimité.

Les paragraphes 2 à 4 sont successivement adoptés par 10 voix et 1 abstention.

L'ensemble du texte est adopté par 10 voix et 1 abstention.

IV. — AVIS ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

Tout d'abord, la commission des Affaires sociales estime que l'Union européenne dépasse ses compétences et ne respecte pas le principe de subsidiarité. Il ne nous semble pas justifié de se baser sur l'article 352 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (TFUE). Le droit du travail reste en effet une question nationale par excellence. Nous estimons que l'Union européenne peut uniquement y jouer un rôle complémentaire et de soutien et n'est pas compétente pour développer des initiatives en la matière.

En outre, le droit d'action collective est un droit fondamental consacré par de nombreux textes internationaux, dont la Charte sociale européenne, et reconnu par l'Union européenne. Comme souligné dans le préambule du Traité sur l'Union européenne, l'Union est attachée à ces droits fondamentaux tels qu'ils sont définis par la Charte. Il convient dès lors d'apprécier la portée du droit d'action collective au regard du texte de la Charte sociale européenne et de l'interprétation qui en est donnée.

Mevrouw Zoé Genot (Ecolo-Groen) betreurt dat zij niet werd betrokken bij de redactie van het door mevrouw Van Lerberghe geformuleerde voorstel, terwijl zij nochtans het initiatief had genomen om in commissie een subsidiariteitsadvies te formuleren. Vervolgens ondertekent zij de tekst.

Volgens *mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA)* is alleen het eerste lid van de door mevrouw Vanlerberghe voorgestelde tekst relevant, in die zin dat wordt aangegeven dat het subsidiariteitsbeginsel niet in acht wordt genomen. Zij zal dus de tekst niet in zijn geheel steunen, en vraagt dat lid per lid over de tekst wordt gestemd.

Mevrouw Nahima Lanjri (CD&V) beklemtoont dat de andere leden het eerste lid louter nuanceren.

III. — STEMMINGEN

Het eerste lid van de tekst wordt eenparig aangenomen.

De leden 2 tot 4 worden achtereenvolgens aangenomen met 10 stemmen en 1 onthouding.

De gehele tekst wordt aangenomen met 10 stemmen en 1 onthouding.

IV. — DOOR DE COMMISSIE AANGENOMEN ADVIES

Eerst en vooral is de commissie voor de Sociale Zaken van oordeel dat de Europese Unie met dit voorstel haar bevoegdheden overschrijdt en het principe van subsidiariteit niet respecteert. Het lijkt ons niet gerechtvaardigd om zich te baseren op artikel 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het arbeidsrecht blijft immers bij uitstek een nationale kwestie. Wij gaan ervan uit dat de EU enkel een aanvullende, ondersteunende rol kan spelen en niet bevoegd is zelf initiatieven op dit domein te ontwikkelen.

Bovendien is het recht op collectieve actie een fundamenteel recht dat in talrijke internationale teksten, waaronder het Europees sociaal handvest, is vastgelegd en door de Europese Unie is erkend. Zoals onderstreept in de preambule van het Verdrag betreffende de Europese Unie, is de Unie gehecht aan deze grondrechten zoals ze in het Handvest zijn bepaald. De draagwijdte van het recht op collectieve actie moet dan ook worden bekeken in het licht van de tekst van het Europees sociaal handvest en van de interpretatie die er wordt aan gegeven.

Selon l'article G de la Charte sociale européenne, l'exercice des droits fondamentaux, dont fait partie le droit d'action collective, ne peut faire l'objet de limitations sauf si celles-ci sont prévues par la loi et sont nécessaires dans une société démocratique pour garantir le respect des droits et des libertés d'autrui ou pour protéger l'ordre public, la sécurité nationale, la santé publique ou les bonnes mœurs. Selon la jurisprudence du comité européen des droits sociaux du Conseil de l'Europe, ces limitations doivent être interprétées strictement. Par conséquent, seuls les abus manifestes du droit d'action collective peuvent être sanctionnés.

Or, ce règlement apporte une restriction au droit d'action collective qui va au-delà de ce qui est autorisé par la Charte sociale européenne avec entre autres un test de proportionnalité entre action collective (grève) et liberté d'établissement et libres prestations de services, qui ne semble pas opportun de maintenir. En outre il appartient au juge national de l'État où les actions sont menées d'apprécier l'existence d'abus éventuels portant une atteinte disproportionnée aux libertés.

*
* *

En conclusion, la commission des Affaires sociales estime que la proposition COM (2012) 130 de la Commission européenne est contraire au principe de subsidiarité.

Conformément à l'article 37*bis* du Règlement de la Chambre, le présent avis est réputé être celui de la Chambre des représentants.

L'avis sera transmis à la Commission européenne et au gouvernement fédéral.

Le rapporteur,

Colette BURGEON

Le président,

Yvan MAYEUR

Volgens artikel G van het Europees sociaal handvest mag de uitoefening van de grondrechten, waaronder het recht op collectieve actie, aan geen enkele beperking worden onderworpen behalve wanneer die in de wet is bepaald en in een democratische samenleving noodzakelijk is om de naleving van de rechten en vrijheden van eenieder te verzekeren of om de openbare orde, de nationale veiligheid, de volksgezondheid of de goede zeden te beschermen. Volgens de rechtspraak van het Europees comité voor sociale rechten van de Raad van Europa dienen die beperkingen strikt te worden geïnterpreteerd. Bijgevolg mogen enkel klaarblijkelijke misbruiken van het recht op collectieve actie worden bestraft.

Deze verordening voert evenwel een beperking van het recht op collectieve actie in die verder gaat dan wat door het Europees sociaal handvest wordt toegestaan, met onder meer een evenredigheidstest tussen collectieve actie (staking) en vrijheid van vestiging en vrijheid van dienstverrichting, die beter niet wordt gehandhaafd. Bovendien komt het de nationale rechter van de Staat waar de acties worden gevoerd toe te beoordelen of er eventuele misbruiken in het spel zijn die de vrijheden op onevenredige wijze schaden.

*
* *

De commissie voor de Sociale Zaken is derhalve van oordeel dat voorstel COM (2012) 130 van de Europese Commissie het subsidiariteitsbeginsel niet in acht neemt.

Overeenkomstig artikel 37*bis* van het Reglement van de Kamer wordt dit advies beschouwd als dat van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Het advies zal worden overgezonden aan de Europese Commissie en aan de federale regering.

De rapporteur,

Colette BURGEON

De voorzitter,

Yvan MAYEUR

ANNEXE

Beleidscel van de Minister van Werk

Beleidscel Minister Van Werk
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel

Aan voorzitter commissie Sociale Zaken
betreffende verzoek van Zoé Genot tot
subsidiariteitsadvies

Uw bericht van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

Brussel,

Advies van de Minister van Werk betreffende verzoek van Zoé Genot tot subsidiariteitsadvies

Cette proposition de règlement relatif au droit de mener des actions collectives dans le contexte de la liberté d'établissement et de la libre prestations des services a été discutée pour la première fois durant le Conseil informel des Ministres de l'Emploi le 25 avril.

Il s'agissait d'un premier échange de vue général au sein du Conseil pour voir si la proposition de la Commission était une démarche adéquate et avait une valeur ajoutée par rapport à la situation actuelle.

En effet, durant ce premier échange informel, de nombreux Etats membres ont fait part, pour des raisons diverses, de leur désaccord à l'égard du texte proposé.

Au nom de notre pays, j'ai déclaré que la Belgique était très réticente par rapport au projet de règlement sous sa forme actuelle parce que le droit d'action collective est un droit fondamental consacré par de nombreux textes internationaux, dont la Charte sociale européenne, et reconnu par l'Union européenne.

Comme il est souligné dans le préambule du Traité sur l'Union européenne, l'Union est attachée à ces droits fondamentaux tels qu'ils sont définis par la Charte. Il convient dès lors d'apprécier la portée du droit d'action collective au regard du texte de la Charte sociale européenne et de l'interprétation qui en est donnée.

Eurostation II – Ernest Blerotstraat 1 – 1070 Brussel
Tel. 02 238 28 11 – fax 02 238 28 71
Uw contact persoon: Elke Van Espen
e-mail: elke.vanespen@deconinck.belgium.be

Dans ce contexte, notre Etat a tenu à rappeler que selon l'article G de la Charte sociale européenne, l'exercice des droits fondamentaux, dont fait partie le droit d'action collective, ne peut faire l'objet de limitations sauf si celles-ci sont prévues par la loi et sont nécessaires, dans une société démocratique, pour garantir le respect des droits et des libertés d'autrui ou pour protéger l'ordre public, la sécurité nationale, la santé publique ou les bonnes mœurs.

Selon la jurisprudence du comité européen des droits sociaux du Conseil de l'Europe, ces limitations doivent être interprétées strictement. Par conséquent, seuls les abus manifestes du droit d'action collective peuvent être sanctionnés.

Or, ce règlement apporte une restriction au droit d'action collective qui va au-delà de ce qui est autorisé par la Charte sociale européenne avec entre autres un test de proportionnalité entre action collective (grève) et liberté d'établissement et libres prestations de services, qui ne semble pas opportun de maintenir. En outre il appartient au juge national de l'Etat où les actions sont menées d'apprécier l'existence d'abus éventuels portant une atteinte disproportionnée aux libertés.

En synthèse la position belge lors de l'EPSCO était donc que ce règlement n'est pas acceptable sous sa forme actuelle pour les motifs évoqués ci-dessus et devra être revu en tenant compte des limitations restreintes pouvant être apportées au droit d'action collective.

BIJLAGE

Beleidscel van de Minister van Werk

Beleidscel Minister Van Werk
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel

Aan voorzitter commissie Sociale Zaken
betreffende verzoek van Zoé Genot tot
subsidiariteitsadvies

Uw bericht van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

Brussel,

*Advies van de Minister van Werk betreffende het verzoek van Zoé Genot tot
subsidiariteitsadvies*

Dit voorstel van verordening betreffende de uitoefening van het recht om collectieve actie te voeren in de context van de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting is een eerste keer besproken tijdens de informele Raad van Ministers van Werk van 25 april.

Het betrof een eerste algemene gedachtewisseling binnen de Raad om na te gaan of het voorstel van de Commissie een adequate stap was en een meerwaarde opleverde ten opzichte van de huidige situatie.

Het is inderdaad zo dat bij die eerste informele uitwisseling talrijke lidstaten om diverse redenen hun afkeuring hebben laten blijken voor de voorgestelde tekst.

Ik heb namens ons land verklaard dat België erg terughoudend was ten aanzien van het ontwerp van verordening in zijn huidige vorm aangezien het recht op collectieve actie een fundamenteel recht is dat in talrijke internationale teksten, waaronder het Europees sociaal handvest, is vastgelegd en door de Europese Unie is erkend.

Zoals onderstreept in de preambule van het Verdrag betreffende de Europese Unie, is de Unie gehecht aan deze grondrechten zoals ze in het Handvest zijn bepaald. De draagwijdte van het recht op collectieve actie moet dan ook worden bekeken in het licht van de tekst van het Europees sociaal handvest en van de interpretatie die er wordt aan gegeven.

Eurostation II – Ernest Blerotstraat 1 – 1070 Brussel
Tel. 02 238 28 11 – fax 02 238 28 71
Uw contact persoon: Elke Van Espen
e-mail: elke.vanespen@deconinck.belgium.be

In die context heeft ons land erop gewezen dat volgens artikel G van het Europees sociaal handvest de uitoefening van de grondrechten, waaronder het recht op collectieve actie, aan geen enkele beperking mag worden onderworpen behalve wanneer die in de wet is bepaald en in een democratische samenleving noodzakelijk is om de naleving van de rechten en vrijheden van eenieder te verzekeren of om de openbare orde, de nationale veiligheid, de volksgezondheid of de goede zeden te beschermen.

Volgens de rechtspraak van het Europees comité voor sociale rechten van de Raad van Europa dienen die beperkingen strikt te worden geïnterpreteerd. Bijgevolg mogen enkel klaarblijkelijke misbruiken van het recht op collectieve actie worden bestraft.

Deze verordening voert evenwel een beperking van het recht op collectieve actie in die verder gaat dan wat door het Europees sociaal handvest wordt toegestaan, met onder meer een evenredigheidstest tussen collectieve actie (staking) en vrijheid van vestiging en vrijheid van dienstverrichting, die beter niet wordt gehandhaafd. Bovendien komt het de nationale rechter van de Staat waar de acties worden gevoerd toe te beoordelen of er eventuele misbruiken in het spel zijn die de vrijheden op onevenredige wijze schaden.

Kortom, het Belgische standpunt op de EPSCO was dus dat deze verordening in haar huidige vorm niet kan worden aanvaard om de hierboven uiteengezette redenen en dat ze moet worden herzien rekening houdend met het feit dat het recht op collectieve actie maar binnen nauwe grenzen kan worden beperkt.